

บทที่ ๓ การบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ได้ประยุกต์หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ ร่วมกับ ระบบมาตรฐาน ISO ๓๑๐๐๐ และระบบบริหารงานคุณภาพ ISO ๙๐๐๑:๒๐๑๕ (Risk and Opportunities) ครอบคลุมการจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทมให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งเน้นให้เกิด Risk Awareness Culture ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอน การบริหารจัดการความเสี่ยงตั้งแต่การระบุปัจจัยเสี่ยง สาเหตุความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดระดับความเสี่ยง ตลอดจนจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ติดตามแผนการดำเนินงาน ภายใต้ ๘ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) บริบทภายในและภายนอกองค์กร ๒) การกำหนดวัตถุประสงค์ ๓) การชี้แจงเหตุการณ์ ๔) การประเมินความเสี่ยง ๕) การตอบสนองความเสี่ยง ๖) กิจกรรมการควบคุม ๗) สารสนเทศและการสื่อสาร และ ๘) การติดตามประเมินผล

๑. ขอบเขตบริบทภายในและภายนอกองค์กร (INTERNAL & EXTERNAL CONTEXT)

๑.๑ บริบทภายในองค์กร (Internal Context)

๑) ระบบ (System) องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม มีระบบการบริหารงานที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน และมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒) บุคลากร (Staff) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงตามตำแหน่งงาน ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีการส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากร โดยการ สนับสนุนการฝึกอบรม และให้มีการรายงานผลการฝึกอบรม ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้ (Knowledge Management: KM) เพื่อเผยแพร่ ให้พนักงานได้นำไปใช้ประโยชน์

๓) ทักษะ (Skill) บุคลากรมีทักษะในการปฏิบัติงานได้หลากหลายและสามารถทำงานได้เฉพาะทาง ตรงตามภาระงาน (Job Description) และมีประสบการณ์ในการทำงานที่สามารถพัฒนาต่อยอด ในการทำงานภารกิจอื่นๆ ได้

๔) โครงสร้าง (Structure) องค์การบริหารส่วนตำบลนาทมมีโครงสร้างองค์กรที่ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานและกำหนดบทบาท หน้าที่แต่ละสำนัก/กอง รวมถึงได้มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๕) กลยุทธ์ (Strategy) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่น และทบทวนตามรอบการทบทวนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นความต้องการจากประชาชน เพื่อนำมาปรับกลยุทธ์ การดำเนินงาน ภายใต้การเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ฯลฯ

๑.๒ บริบทภายนอก (External Context)

๑) การเมือง (Politic) องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลที่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒

๒) กฎระเบียบ/กฎหมาย (Law) องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ปฏิบัติตามพระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา พระราชบัญญัติตลอดระเบียบ หนังสือสั่งการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๑.๓ การวิเคราะห์ SWOT Analysis๒

จากข้อมูลสภาพทั่วไปรวมทั้งข้อมูลเฉพาะแต่ละด้าน ตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่กำลังเผชิญอยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ได้มีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอก และกำหนดเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑.พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ทรัพยากรดินมีความอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกยูคาลิปตัส และปลูกยางพารา</p> <p>๒.มีแม่น้ำสงครามไหลผ่าน ลำน้ำฮี ลำห้วย หนอง คลอง บึง ต่างๆเป็นแหล่งประมง มีปลาหลากหลายสายพันธุ์</p> <p>๓. มีแหล่งน้ำธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นที่กักเก็บน้ำ และเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด เช่น ห้วยอีสาว ห้วยโจด ห้วยโด เป็นต้น</p> <p>๔. มีโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนด้านการเกษตร</p> <p>๕. มีผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ</p> <p>๖. มีแหล่งโบราณสถานที่สำคัญ เช่น โบสถ์เก่า ๑๐๐ ปี วัดดงเต่าไห</p> <p>๗.มีงานเทศกาลประจำปี ได้แก่ งานบุญเวส บุญกองข้าว</p> <p>๘.มีสถานศึกษาชั้นพื้นฐานครอบคลุมทั้งตำบล จำนวน ๖ แห่ง ทำให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค</p> <p>๙.มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาทม ในพื้นที่ ในการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชนในเบื้องต้น</p>	<p>๑.เกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองในเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะการจัดหาวัตถุดิบ และการทำการตลาด</p> <p>๒.เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาต้นทุนสูง และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง</p> <p>๓.กระบวนการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาของภาครัฐ ยังไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้ทันท่วงที</p> <p>๔.ขาดการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งจากภาคประชาชนในพื้นที่</p> <p>๕.เส้นทางคมนาคมภายในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ทางการเกษตร ยังไม่ได้มาตรฐาน</p> <p>๖.ประชากรผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสยังขาดการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน</p> <p>๗.ขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ</p>
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<p>๑.แนวโน้มรัฐบาลและแนวโน้มผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตอาหารปลอดภัย เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรในตำบลนาทม</p> <p>๒.ตำบลนาทม เป็นพื้นที่อยู่ในบริเวณใกล้จุดตัดของระเบียงเศรษฐกิจเหนือใต้ และระเบียงเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งสามารถทำให้เกิดโอกาสทางเศรษฐกิจได้</p> <p>๓.นโยบายการปฏิรูประบบราชการที่เน้นการบริหารราชการแบบบูรณาการ และนโยบายประชารัฐ ทำให้การขับเคลื่อนพัฒนาของราชการมีประสิทธิภาพและคล่องตัว</p> <p>๔.รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer การเกษตรแปลงใหญ่ การส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจฐานราก</p>	<p>๑.การเปลี่ยนแปลงของระเบียบหรือหนังสือสั่งการที่ไม่ตรงตามบริบทการบริหารงานในพื้นที่ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๒.ภัยธรรมชาติ (อุทกภัย , ภัยแล้ง , वादภัย , การแพร่ระบาดของศัตรูพืช และโรคระบาดของสัตว์ปีก)</p> <p>๓.ปัญหาการเมืองทำให้นโยบายรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงขาดความต่อเนื่อง</p> <p>๔.การดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับปัญหาในพื้นที่และความต้องการประชาชนมีมาก แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วน เนื่องจากจำกัดด้วยอำนาจหน้าที่และจำนวนงบประมาณที่มีจำกัด</p>

๕. การเติบโตของเครือข่ายและการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต และอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการใช้สื่อ Social Media เป็นโอกาสทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายของจังหวัด	
---	--

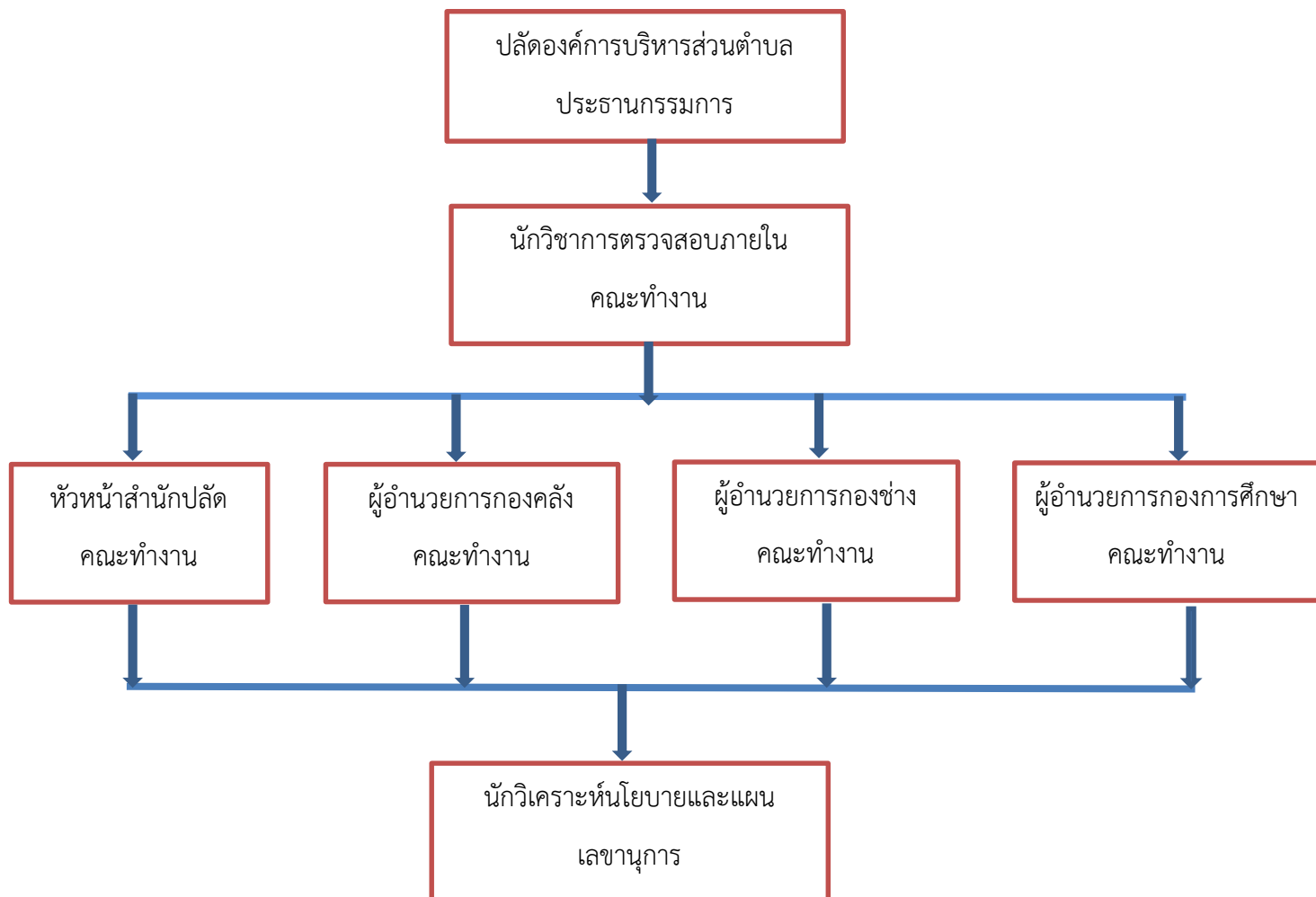
๒. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง

- ๑) เพื่อดำเนินการตามหลักการบริหารความเสี่ยงในการประเมิน และการจัดการความเสี่ยง ภายใต้บริบทภายในและภายนอกอย่างครอบคลุมครบถ้วน
- ๒) เพื่อบริหารจัดการให้ความเสี่ยงขององค์การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- ๓) เพื่อกำหนดมาตรการ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
- ๔) เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม มีส่วนร่วมในการรับรู้ ตระหนัก และดำเนินการตลอดจนให้ความสำคัญ ของการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Risk Awareness Culture)

๓. นโยบายการบริหารความเสี่ยง

- ๑) การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรผ่านการจัดการองค์ความรู้
- ๒) ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง
- ๓) สนับสนุนกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดและจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม
- ๔) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยง และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการบริหารความเสี่ยง
- ๕) ติดตามทบทวนความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
- ๖) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
- ๗) นำองค์ความรู้ขององค์กรสร้างมูลค่าตอบแทนสู่สังคม

๕. โครงสร้างการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง

๕. คณะผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม

๑. นางพนารัตน์ ศรีนาทมรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม	ปณตกรรมการบริหารส่วนตำบลนาทม	
	รักษาราชการปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม	
๒. นายศุภชัย นาศรีทิม	ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๓. นายสฤกษ์ชัย ฐุพา	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ
๔. นางรักษัศคณา โรจน์ธนปัญญา	หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการ
๕. นางปทุมณภา จุฑาแสง	นักวิชาการเงินและบัญชี	กรรมการ
	รักษาราชการผู้อำนวยการกองคลัง	
๖. นายประจวบ หมั่นเหมาะ	นักวิชาการตรวจสอบภายใน	กรรมการ
๗. นางปพิชญา วิบรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	เลขานุการ